

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Полтавська обласна державна адміністрація (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Сучавський університет імені Штефана Марє (Румунія)
Інститут транспорту та зв'язку (Латвія)
Бургенландський університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

07 листопада 2024 року

Co-funded by
the European Union

Полтава
2024

СЕКЦІЯ 2
ІННОВАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ
УПРАВЛІННЯ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

(INNOVATIONS IN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES OF MANAGEMENT:
MODERN REALITIES, PROSPECTS IN THE CONDITIONS OF THE POST-WAR RECONSTRUCTION OF
UKRAINE)

УДК 336.2

Орехова А.І., д.е.н., професор
Сумський національний аграрний університет
(м. Суми, Україна)

Кулик В.А., д.е.н., професор
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)

Е-РЕЗИДЕНТСТВО ЯК ФІНАНСОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИХОДУ
ПІДПРИЄМСТВА НА МІЖНАРОДНИЙ РИНОК¹

В епоху цифрової трансформації бізнеси втрачають свій локальний характер та отримують можливість працювати у глобальному вимірі. При чому, глобальний вимір стосується не лише можливості вибору постачальників та підрядників по всьому світу, взаємодії з клієнтами з будь-якої країни та організації роботи співробітників у дистанційному режимі з будь-якої точки світу, а й вибору податкового резидентства.

Податкове резидентство бізнесу, зазвичай, визначається країною його реєстрації та впливає на систему оподаткування і, відповідно, розмір податкового навантаження, яке застосовується до окремого підприємства. До останнього часу популярними з точки зору оптимізації оподаткування бізнесу були офшорні зони. Зараз, компанії отримали альтернативний інструмент для полегшення ведення бізнесу та оптимізації податкового навантаження – е-резидентство.

Е-резидентство – це ініціатива, яка дозволяє підприємцям розпочинати та керувати бізнесом онлайн, незалежно від їх місцезнаходження. Це державна цифрова ідентичність, яка надає доступ до цифрової інфраструктури та бізнес-середовища країни. Завдяки е-резидентству підприємець може зареєструвати компанію, відкрити банківський рахунок, сплачувати податки та отримувати доступ до бізнес-послуг. Усі послуги у цьому випадку надаються онлайн без необхідності фізично перебувати у цій країні.

Програми е-резидентства особливо привабливі для підприємств електронного бізнесу, які працюють у глобальній цифровій економіці. Ці програми пропонують безліч переваг, включаючи доступ до стабільного бізнес-середовища, можливість ведення бізнесу в ЄС та доступ до глобальних платіжних систем. Е-резидентство дозволяє підприємцям керувати бізнесом віддалено, забезпечуючи максимальну гнучкість і свободу [1].

Перша програма е-резидентства була створена в Естонії у 2014 році. З цього часу за цією програмою зареєструвалося більше 110 000 підприємців та близько 20 000 компаній. Програма призначена для компаній та підприємців, які працюють у сфері електронного бізнесу з підприємствами-партнерами з ЄС та бажають отримати реєстрацію та банківський рахунок у країні ЄС [2].

¹ Materials prepared as part of the Erasmus+ Jean Monnet Module project implementation «Formation of the personality development strategy in the digital educational space: Ukraine-EU» № 101127592 – FPDSDESUEU – ERASMUS-JMO-2023-HEI-TCH-RSCH (Grant Agreement № 101127592 – FPDSDESUEU). Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

Естонія була першою країною у світі, яка запропонувала цю державну послугу. Відтоді до неї приєдналися іще декілька країн з різних континентів. Наразі, естонська програма е-резидентства є найзручнішою та найкраще організованою порівняно зі світовими аналогами. Недоліком програми є відносно висока ставка оподаткування – 20 % доходу, а також не вигідні умови для отримання е-резидентами для підприємців і компаній з країн ЄС.

Другою країною у світі, яка запропонувала іноземним підприємцям і компаніям е-резидентство у 2018 році був Азербайджан. Ця країна запропонувала аналогічні до естонських умови е-резидентства, але знизилла плату за реєстрацію до €50 та податок з доходу з 20 % до 5%. Недоліком програми є недостатній рівень комунікації між органами державної влади, відповідальними за реалізацію цієї програми та потенційними е-резидентами.

Ліберленд – невизнана країна площею 7 квадратних кілометрів, яка розміщена між Сербією і Хорватією. Країна утворилася під час розпаду Югославії, який відбувається з 1992 році. У 2015 році чеський політик-лібертаріанець Віт Єдлічка заявив про свої права на цю територію і заснував республіку Ліберленд, ставши її першим президентом. У цій країні відсутні податки, можна здійснювати торгівлю будь-якими товарами, окрім небезпечних, таких як наркотики і зброя. Отримання е-резидентства цієї країни коштує €100. Проблемами е-резидентства є те, що країна не визнана іншими країнами світу та немає власної інфраструктури для ведення бізнесу. Тому, е-резидентство фактично є, але переваги для бізнесу, які воно надає є не досить визначені [3].

Програма е-резидентства в Литві стартувала у січні 2021 року. Литва посилює свою цифрову політику, конкуруючи з Естонією за перевагу у цифровій інфраструктурі. Литовці створили найпростіше середовище для створення фінтеху. Литовська програма е-резидентства буде рухатися у напрямку спрощення відкриття банківського рахунку та компанії у Литві. Наразі, ця програма не працює повною мірою.

Палау є ще однією країною, яка пропонує е-резидентство з 2022 року. Щоб привабити іноземців до цього виду державних послуг, країною було укладено договір про асоціацію між Палау та США. Тому е-резиденти Палау мають переваги доступу на ринок США. Доходи, отримані за межами Палау оподатковуються за нульовою ставкою [4].

В Україні запуск програми е-резидентства було заплановано на 2023 рік, проте фактично програма стартувала з 2024 року. Електронні резиденти підлягають податку за ставкою 5% на їхні доходи, включаючи ПДВ, до певної межі. Ліміт розраховується виходячи з еквівалента 1167 мінімальних заробітних плат, встановлених законом на 1 січня податкового року, що наразі становить 8285700 грн (приблизно 181000 євро станом на серпень 2024 року) [5; 6; 7]. Програма закрита для громадян Росії, а також для громадян Північної Кореї та Ірану через міжнародні санкції.

Програми е-резидентства набувають широкого поширення у світових масштабах. У тому чи іншому вигляді запускати та розвивати програми е-резидентства планують Бразилія, Грузія, ПАР, Сінгапур, США, Таїланд, Японія. Отже, е-резидентство поступово перетворюється на функцію держави, яка хоче залучити платників податків з усього світу та інструментом, який використовуватимуть підприємства для управління фінансовими ресурсами і виходом на міжнародні ринки.

Список використаних джерел

1. e-Residency Programs Around the World. URL: <https://www.theblogler.com/e-residency-program-countries/> (дата звернення: 14.10.2024).
2. E-Residency of Estonia. URL: <https://company.e-resident.gov.ee/> (дата звернення: 14.10.2024).
3. Free Republic of Liberland. URL: <https://liberland.org/> (дата звернення: 14.10.2024).
4. Palau National Government services. URL: <https://www.palaugov.pw/dro/> (дата звернення: 14.10.2024).
5. uResidency. URL: <https://e-resident.diia.gov.ua/> (дата звернення: 14.10.2024).

6. Kulyk V. Tax residence in the conditions of martial law. *Current issues of economic development: problems, perspectives, international experiences*: International scientific conference (March 10-11, 2023. Klaipeda, Lithuania). Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. P. 173-176.

7. Кулик В.А. Оподаткування податкових резидентів України в умовах воєнного стану *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти*: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Ч. 2. Львів: ЛНУП, 2023. С. 120-122.

УДК 330.3:005

Биба В.В., к.т.н., доцент; Груба В.В., студентка
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

ІННОВАЦІЇ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ УПРАВЛІННЯ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

Відбудова України у повоєнному часі, вимагає швидкої адаптації та впровадження інноваційних рішень в інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) для підвищення ефективності державного управління, прозорості, доступності та захисту державних послуг. Ці головні аспекти дають нам більше можливостей для розвитку нашої країни. Новітні підходи держави до управлінських технологій сприяють оптимізації процесів прийняття рішень, покращенню взаємодії між державними органами та громадянами, а також відновленню інфраструктури [1, 2, 3].

Напрями розвитку новітніх інновацій, ІКТ управління включають:

1. Електронне урядування. Створення національних цифрових платформ, таких як “Дія”, забезпечує населення та бізнес можливістю отримувати державні послуги онлайн, що особливо важливо для жителів регіонів, які постраждали від воєнних дій. Це дозволяє скоротити паперову бюрократію, підвищити швидкість обробки запитів та покращити доступність послуг.

2. Кібербезпека. У контексті посилення загроз кібератак під час війни, захист критичної інфраструктури стає першочерговим завданням. Використання штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного моніторингу кіберзагроз, створення кіберцентрів безпеки, а також впровадження новітніх методів шифрування даних значно підвищують стійкість державних систем до кіберзагроз.

3. Штучний інтелект та аналіз великих даних. Використання алгоритмів ШІ та великих обсягів даних дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення, сприяє прогнозуванню економічних потреб та дозволяє планувати розподіл ресурсів з урахуванням реальних потреб суспільства. ШІ стає критичним інструментом для збору, обробки та аналізу даних у державному управлінні.

4. Інтернет речей (IoT). Впровадження технологій Інтернету речей сприяє підвищенню ефективності міського управління та відновленню зруйнованої інфраструктури. “Розумні міста” з інтегрованими IoT-системами дозволяють оптимізувати використання електроенергії, води та інших ресурсів, що є критичним у відбудові та розвитку сучасних урбаністичних просторів.

5. Розподілені реєстри та блокчейн. Використання технологій блокчейну забезпечує високий рівень безпеки при реєстрації прав власності, виборчих процесах та проведенні фінансових транзакцій. Прозорість блокчейну сприяє зниженню корупційних ризиків, що є особливо важливим для стабільного розвитку та ефективного функціонування державних структур у післявоєнний період.